

ЯРОЩУК Дмитро Миколайович,
командир 124 навчальної групи
факультету забезпечення державної
безпеки, Київський інститут
Національної гвардії України
(м. Київ, Україна)

Науковий керівник:

ПОСМІТНА Вікторія Віталіївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри філології та
військового перекладу, Київський
інститут Національної гвардії України
(м. Київ, Україна)

ВАЖЛИВІСТЬ ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНІЙ АГРЕСІЇ В СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ МЕДІА

Інформаційна агресія стала невід'ємним складником сучасних збройних конфліктів. І сьогодні перед українськими силовими структурами постала необхідність протидії не тільки на полі бою, а й в інформаційному просторі. Дослідження ключових викликів та підходів до протидії інформаційній агресії у військових медіа набуває особливого значення в сучасному геополітичному контексті.

Актуальність дослідження зумовлена безпрецедентним масштабом інформаційної війни, що супроводжує воєнні дії в Україні.

Дослідники стверджують, що повномасштабне вторгнення росії в Україну у 2022 році ознаменувало новий етап еволюції інформаційної агресії, коли військові дії систематично супроводжуються координованими кампаніями дезінформації, кібератаками на медійну інфраструктуру та психологічними операціями проти військового персоналу і цивільного населення [1]. Трансформація інформаційного простору, поширення платформ соціальних медіа та швидкість поширення інформації створили умови, за яких інформаційні операції можуть мати негайний вплив на результат військових дій та стратегічне прийняття рішень [3]. Гібридний характер сучасних конфліктів, де традиційні військові дії поєднуються з інформаційним, економічним та дипломатичним тиском, зумовлює необхідність комплексного розуміння механізмів інформаційної агресії та вироблення багаторівневих стратегій захисту, що відображається в нормативних документах [5]. Військові медіа опинилися на передовій цього інформаційного протистояння, що вимагає розроблення нових підходів до верифікації контенту, оперативного реагування на фейкові новини та ефективної комунікації достовірної інформації [4].

Мета дослідження – обґрунтувати необхідність протидії інформаційній агресії в сучасних військових медіа.

Протидія інформаційній агресії у військових медіа є критично важливою з кількох фундаментальних причин.

1. Інформаційна перевага стала вирішальним чинником у сучасній війні, безпосередньо впливаючи на боєготовність, операційну безпеку та стратегічне планування [2]. Важливо враховувати, що дезінформація противника може скомпрометувати військові операції, розкрити тактичні позиції та підірвати системи командування і контролю.

2. Підтримання психологічної стійкості військового персоналу та цивільного населення вимагає постійних зусиль з розвінчання ворожих наративів та надання перевіреної, достовірної інформації [1; 3]. Слід пам'ятати, що моральний дух армії та суспільна підтримка військових зусиль значною мірою залежать від ефективності інформаційних контрзаходів.

3. Міжнародний вимір інформаційної війни вимагає ефективних комунікаційних стратегій для міжнародної підтримки, протидії ворожій пропаганді у глобальних медіа та збереження позитивного іміджу України на міжнародній арені [4].

4. Розвиток медіаграмотності та критичного мислення серед військового персоналу та суспільства загалом є довгостроковою інвестицією в інформаційну безпеку, що виходить за межі безпосередніх конфліктних ситуацій [3].

5. Досвід протидії інформаційній агресії під час активних бойових дій надає цінні уроки для зміцнення інформаційної стійкості та розбудови інституційних механізмів захисту інформаційного простору в мирних умовах [2; 4].

6. Ефективна протидія інформаційній агресії у військових медіа безпосередньо впливає на збереження національної ідентичності та культурної автентичності в умовах гібридної війни. Ворожі інформаційні кампанії часто спрямовані на викривлення історичної пам'яті, заперечення державності та підриг культурних основ суспільства [1; 5]. Військові медіа відіграють ключову роль у протидії цим наративам, формуючи об'єктивне розуміння подій та зміцнюючи національну єдність. Доктрина інформаційної безпеки України визначає захист інформаційного простору як пріоритетне завдання національної безпеки, що підкреслює стратегічне значення цього питання для державотворення [2].

7. Технологічний аспект протидії інформаційній агресії також набуває дедалі більшої важливості в контексті цифровізації військової сфери. Використання штучного інтелекту, автоматизованих систем моніторингу інформаційного простору та інструментів виявлення дезінформації стає необхідною умовою для своєчасного реагування на інформаційні загрози [3; 4]. Військові медіа потребують постійного технологічного оновлення та впровадження інноваційних рішень для ефективної конкуренції з добре фінансованими ворожими пропагандистськими структурами. Розбудова цифрової інфраструктури та забезпечення кібербезпеки військових комунікаційних систем є невід'ємним складником комплексної стратегії протидії інформаційній агресії [2; 5].

Водночас важливим є питання координації зусиль між різними суб'єктами інформаційної безпеки, такими як військові медіа, державні органи, незалежні

медіа та громадянське суспільство. Фрагментація інформаційних зусиль та відсутність єдиної стратегії можуть послабити ефективність протидії ворожим кампаніям [1; 4]. Створення координаційних механізмів, обмін досвідом та найкращими практиками, а також розроблення спільних стандартів верифікації інформації сприяють формуванню цілісної системи інформаційної оборони [3]. Міжнародна співпраця у сфері протидії дезінформації, обмін технологіями та аналітичними напрацюваннями з партнерськими країнами також посилюють можливості України у протистоянні інформаційній агресії [2; 5].

Висновки. Протидія інформаційній агресії в сучасних військових медіа вимагає комплексного, багатовимірного підходу, що поєднує технологічні рішення, інституційні механізми та розвиток навичок критичного мислення. Досвід України у протистоянні російській інформаційній війні демонструє, що ефективний захист від ворожих інформаційних кампаній потребує інтеграції зусиль військових медіа, державних інституцій, громадянського суспільства та міжнародних партнерів. Ключовими елементами успішної протидії є системи оперативної перевірки фактів, стратегічне комунікаційне планування, освіта з медіаграмотності, заходи кібербезпеки та збереження незалежної журналістики навіть в умовах воєнного стану. Розбудова інформаційної стійкості є не лише військовою необхідністю, а й важливим складником демократичного врядування та суспільної згуртованості.

Перспективу дослідження вбачаємо в зосередженні на аналізі довгострокових наслідків інформаційної війни для суспільної свідомості, у розробленні інструментів штучного інтелекту для виявлення дезінформації та створенні міжнародних правових механізмів реагування на інформаційну агресію. Зрештою, перемога в інформаційному просторі вимагає постійної прихильності до правди, прозорості та захисту свободи слова як фундаментальних цінностей, які варті захисту.

Список використаних джерел

1. Ванда Н. В. Формування інформаційної культури суспільства. Протидія дезінформації в умовах російської агресії проти України: виклики і перспективи. Харків, 2023. URL: <https://doi.org/10.32782/PPSS.2023.1.12> (дата звернення: 03.11.2025).
2. Галіпчак В. Д. Безпека інформаційного простору України в умовах російської агресії на сучасному етапі: основні завдання та виклики. *Регіональні студії*. 2023. Вип. 34. С. 81–85. URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/34/13.pdf> (дата звернення: 03.11.2025).
3. Горбань Ю., Олійник О. Медіаграмотність як чинник захисту інформаційного простору від ворожої дезінформації в час війни. *Український інформаційний простір*. 2024. № 1 (13). С. 194–205. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(13\).2024.300896](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(13).2024.300896) (дата звернення: 03.11.2025).
4. Гребньов Г. Інформаційний аспект гібридної війни росії проти України. *Український інформаційний простір*. 2023. № 1 (11). С. 107–118. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(11\).2023.279598](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(11).2023.279598) (дата звернення: 03.11.2025).
5. Про Доктрину інформаційної безпеки України : Указ Президента України від 25 лютого 2017 р. № 47/2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> (дата звернення: 03.11.2025).